ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **Y. K.,** zastoupená JUDr. Norou Štrajtovou, advokátkou se sídlem Hlavní třída 1023/55, Ostrava – Poruba, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 12. 2011, č. j. 64 Az 15/2009 – 65,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 12. 2011, č. j. 64 Az 15/2009 – 65, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 12. 2011, č. j. 64 Az 15/2009 – 65, byla zamítnuta žaloba podaná žalobkyní (dále jen „stěžovatelka“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 28. 2. 2009, č. j. OAM-127/VL-18-08-2009, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že bylo prokázáno, že stěžovatelka do doby, než požádala o mezinárodní ochranu, žila v České republice po velmi dlouhou dobu, přičemž došlo k jejímu správnímu vyhoštění. Pokud jde o důvody uplatněné v žádosti o udělení mezinárodní ochrany se krajský soud zcela ztotožnil s právním názorem a závěrem ministerstva, že je nelze podřadit pod některou z forem mezinárodní ochrany. Stěžovatelka měla možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům, případně navrhnout jejich doplnění. Pohovor byl veden za účasti tlumočnice z jazyka ruského. Ministerstvo si opatřilo potřebné podklady pro rozhodnutí, takže vycházelo ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Z odůvodnění rozhodnutí vyplývá, jaké skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami bylo ministerstvo vedeno při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů,

na jejichž základě rozhodovalo. Ministerstvo tak nepochybilo a postupovalo správně, když zamítlo žádost stěžovatelky jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Nebylo tedy také zjištěno, že by porušilo kterékoliv ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „správní řád“) jak stěžovatelka bez jakýchkoliv důkazů v žalobě namítala.

Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Krajskému soudu i ministerstvu vytýkala především to, že se nevypořádaly s tvrzeným domácím násilím ze strany jejího manžela a v této souvislosti nezkoumaly schopnost a ochotu ukrajinských státních orgánů poskytnout jí ochranu před pronásledováním či vážnou újmou. Manžel stěžovatelky pobýval v minulosti osm let ve výkonu trestu odnětí svobody, po návratu vedl trvale nezřízený život, stěžovatelku fyzicky napadal, vyhrožoval jí zabitím, trvale požíval alkoholické nápoje a odebral jí veškeré finanční prostředky. Stěžovatelka se obrátila se žádostí o ochranu na ukrajinské policejní orgány, které však zůstaly pasivní s odůvodněním, že se jedná o rodinné problémy. Požádala také o ochranu orgány místní samosprávy, avšak bezvýsledně. Nejen z těchto důvodů se stěžovatelka domnívala, že její žádost o udělení mezinárodní ochrany je oprávněná. Proto se neztotožnila se závěry krajského soudu, že si ministerstvo opatřilo veškeré potřebné podklady pro rozhodnutí ve věci. Stěžovatelka dále poukázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které soukromé osoby mohou být původci jak pronásledování, tak nebezpečí vážné újmy ve smyslu zákona o azylu a ženy vystavené domácímu násilí mohou tvořit sociální skupinu ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, pokud společenské ani právní prostředí neposkytuje adekvátní ochranu před tímto patologickým jevem. Stěžovatelka do této skupiny patří a jako takové jí ochrana náleží. Její pobyt na Ukrajině, a to v jakékoli části tohoto státu, umožní pokračování domácího násilí ze strany manžela. Proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti popřelo její oprávněnost, neboť jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Pro řízení o kasační stížnosti odkázalo na obsah správního spisu, zejména na podání a výpovědi stěžovatelky v průběhu správního řízení. Ke stížním námitkám uvedlo, že nepochybilo a postupovalo správně, když zamítlo stěžovatelčinu žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Během správního řízení bylo prokázáno, že stěžovatelka neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování u důvodů uvedených v ust. § 12 zákona o azylu a rovněž nebylo zjištěno, že by jí měla být udělena doplňková ochrana ve smyslu ust. § 14a zákona o azylu. Krajský soud zhodnotil všechny skutečnosti, které stěžovatelka uváděla během správního i soudního řízení, a zabýval se také její situací v případě návratu do země původu, přičemž v postupu ministerstva neshledal žádné vady. Vzhledem k výše uvedenému ministerstvo navrhlo zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. nejprve zabýval tím, zda svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatelky, který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatelky je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

V daném případě dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že se jedná o posledně uvedený důvod přijatelnosti kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v kasační stížnosti, a přitom shledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Stěžovatelka v kasační stížnosti zejména namítala, že krajský soud nevzal v úvahu její pronásledování v zemi původu z důvodu příslušnosti k sociální skupině žen vystavených domácímu násilí a neschopnosti ukrajinských úřadů zabránit páchání násilí ze strany fyzické osoby, tedy jejího manžela. V této souvislosti poukázala na to, že se s žádostí o pomoc obrátila jak na ukrajinskou policii, tak i na orgány místní samosprávy, ale bezvýsledně.

Protože s. ř. s. nemá ustanovení upravující soudní rozhodnutí, je třeba ve smyslu ust. § 64 s. ř. s. použít přiměřeně ustanovení prvé a třetí části o. s. ř. Podle ust. § 157 odst. 2 o. s. ř., není-li dále stanoveno jinak, soud v odůvodnění rozsudku uvede, čeho se žalobce

(navrhovatel) domáhal a z jakých důvodů a jak se ve věci vyjádřil žalovaný (jiný účastník řízení), stručně a jasně vyloží, které skutečnosti má prokázány a které nikoliv, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, proč neprovedl i další důkazy, jaký učinil závěr o skutkovém stavu a jak věc posoudil po právní stránce; není přípustné ze spisu opisovat skutkové přednesy účastníků a provedené důkazy. Soud dbá o to, aby odůvodnění rozsudku bylo přesvědčivé. Pouze tehdy, má-li odůvodnění rozsudku náležitosti stanovené v ust. § 157 odst. 2 o. s. ř., bude se jednat o rozhodnutí přezkoumatelné.

Krajský soud však v odůvodnění napadeného rozsudku pouze zcela obecně konstatoval, že nebylo zjištěno, že by ministerstvo porušilo kterékoliv ustanovení správního řádu a že nepochybilo a postupovalo správně, když zamítlo žádost stěžovatelky jako zjevně nedůvodnou podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, aniž by se vypořádal se žalobními námitkami. Stěžovatelka přitom v žalobě zcela konkrétně namítala, že patří do sociální skupiny žen vystavených domácímu násilí, čímž splňuje podmínku pro udělení azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu a uvedla i okolnosti odůvodňující posouzení udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14 odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Rovněž namítala, že ministerstvo nesprávně vyloučilo soukromé osoby z okruhu původců pronásledování či vážné újmy a vůbec nezkoumalo schopnost a ochotu ukrajinských státních orgánů poskytnout jí ochranu před pronásledováním či vážnou újmou, ani dostupnost právních nástrojů ochrany před tímto pronásledováním na Ukrajině. Z odůvodnění napadeného rozsudku ale není vůbec zřejmé, že by se krajský soud těmito námitkami jakkoliv zabýval a na základě jakých právních úvah dospěl k závěru, že ministerstvo nepochybilo a postupovalo správně, když rozhodlo negativně o stěžovatelčině žádosti. Rozsudek krajského soudu tak postrádá úplnost, srozumitelnost a přesvědčivost, která je zákonem požadována, a takové rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Ze všech výše uvedeného důvodu proto Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem, který je vysloven v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. března 2012

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu